

POSSIBLE ANSWERS FOR:

TSHIVENDA LUAMBO LWA
 VHUVHILI
 GIREIDI YA NTHA
 (Bammbiri la û ranga)

KHETWEKANYO YA A

MBUDZISO 1
 THOLOKANYONDIVHO

- 1.1 Muthihi. O vha e tanzhe na phedzi. (1)
- 1.2 O vha a sa kaidzei.
 Mme awe vho vha vha sa mukaidzi.
 O vha a sa thomphi.
 O vha a sa thogomeli mushumo wawe wa tshikolo. (4)
- 1.3 O vha e ndenwa.
 O vha a tshi wana zwothe zwine a zwi toda.
 O vha a sa kaidzei. (6)
- 1.4 U mala vhafumakadzi vha vhili. Vhudi kana vhuvhi.
 - Muelele ya tshirema i a tenda ngeno vhutendi vhu tshi hana.
 - Zwi vhangana vivho na khudano khathihi na vhuloi.
 - Zwi a dura na u engedza vhushai. Na zwiwe zwi fushaho. (4)
- 1.5 U fara tshi tshi khauwa – U vha khakhathini.
 - bako la vha lo dzhena madi – U vha khomboni.
 - A vho ngo tsha a dzhena – U bva kha zwo.
 - Zwe vhutoto – Zwa kunda. 4x2=(8)
- 1.6 1.6.1 Zwivhuya zwo wela vha si na mushumo na zwo.
 1.6.2 Muthu ho ngo tea u kola ngauri a u divhi la matshelo.
 1.6.3 U lema hu tshinya u fhira u loiwa. 3x2=(6)
- 1.7 Muthu ho ngo tea u tamba nga tshifhinga tshi tshi khou mutendela.
 Thidziambi o tamba nga tshifhinga tsha u dzhena tshikolo. Vhabebi vhawe
 vho vha vha tshi nga kona u mu dzhenisa tshikolo tshiwe na tshiwe tshine a
 funa. Mabindu a khoti awe a vhuya awa ene a tshi khou di tambela. (6)

[35]

KHETHEKANYO YA B**MBUDZISO YA 2**

Mashudu Tshikolodo ndi muthannga we a vha e tshishai. O do funana na muhwe musidzana we a vha a tshi fana nae nga vhushai. Mashudu o mbo di vhona muhwe musidzana a bvaho vhapfumini. O mbo di tala musidzana wawe wa kale a mala muswa wa masheleni.

Mashudu o fhedza o litsha mushumo a ya mabinduni. Zwithu zwo do tshinyala musi vha ha musadzi vha tshi vho mugoda. A sala a si na tshirunzi nga uri vhatu vho vha vha tshi ri ho maliwa ene. Vho fhedza nga u talana.

[10]**KHETHEKANYO YA C****MBUDZISO 3
NGUDA-LUAMBO**

- 3.1 3.1.1 Li khou shuma u tanganya mafhungo. (2)
- 3.1.2 Maemu o fhedza o swika vhunga o fulufhedzisa. Masindi o tenda ngauri o vha a tshi khou kombetshedziwa.
- 3.1.3 bugu – English / Afrikaans – book
Tshikolo – Afrikaans / English skool
Kilasirumu – English – classroom (6)
- 3.1.4 Liiti : dededza (2)
- 3.1.5 Pfunzo a si yone ifa (1)
- 3.1.6 Kubugu
Kukolo (2)
- 3.1.7 Thendelo
Tsumbo 2x2=(4)
- 3.1.8 Ndi do phasa nga naledzi (1)
[20]

MBUDZISO 4

- 4.1 4.1.1 Vhenga: Mavhungu u **vhenga** muzwala wawe.
Masindi u khou **vhenga** nama.
- 4.1.2 Vhila : Halwa ho **vhila**.
Muvegulu vho **vhila** nge a si vhuye nga tshifhinga. 4x1=(4)
- 4.2 4.2.1 dini – mutuku
4.2.2 thanga – phuri
4.2.3 lima – gobela 3x1=(3)

4.3 U dadzisa nyito kana liiti fhungoni.
Ndi la tshifhinga. (2)

4.4 Mutukana ndi tshidahela houlani. Zwigevhenga zwi tambela khae. Linwe
duvha o vhuya hayani vho muthavha nga wfhanganga kha tshanda. U itiswa nga
vhugoswi hawe hovhu na u sa lenga u rwiwa nga luvalo. 6x1=(6)
[15]

GUMOFULO 80